

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.
 Za oznanila plačuje se od štiristopenje peti-vrsti po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.
 Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemška katoliška stranka in češke jezikovne naredbe.

Ta teden more postati z včerajšnjo državno-zbornico sejo jako važen za nadaljni razvoj notranje avstrijske politike sploh, in za razvoj razmer mej strankami večine na desnici še posebej.

Predlog poslanca Ebenhocha in tovarišev, tičoč se velepomembnih izprememb na polju šolstva, utegne vzbuditi v parlamentu in mej cislitvanskimi volilci izrednih izjav.

Predlog barona Dipaulija in sodrugov pa more postati usoden ne le nemški katol. stranki, ampak tudi ustroju sedanje večine. Baron Dipauli in tovariši predlagajo, naj se sestavi odsek, čegar naloga bode sestaviti jezikovni zakonski načrt, ki bi uredil češke jezikovne razmere in odpravil jezikovne naredbe.

Ta predlog nemških klerikalcev je osupnil vse. Saj je prav nemška katoliška stranka pri vsaki priliki povdarjala, da zastopa načelo narodne enakopravnosti, in prav katoliško narodna stranka z Dipaulijem in Ebenhochom na čelu se je posebno umemala za oni odstavek v adresnem načrtu, ki povdarja jezikovno ravnopravnost vseh avstrijskih narodov.

S svojim novim predlogom si torej nemška katoliška stranka naravnost ugovarja. Niso minuli še štirje meseci in že je izpremenila stranka svoje stališče ter se približuje s svojim predlogom najzagrizenejšim nasprotnikom slovanske enakopravnosti.

Znano je, da so Čehi že nešteto krat izjavili, da smatrajo jezikovne naredbe za minimum, kar zahtevajo, ter da ne morejo od teh popustiti niti črke. Dipauli pa vendar predlaga naj se vzame Čehom še od tega malo, kar se jim je priznalo, ter hoče, da se jim postavnim potom ostrižejo in oskubajo naredbe tako, da bodo ž njimi zadovoljni tudi Nemci. Pač slabo bi se godilo Čehom, ako bi bili z njihovimi razmerami zadovoljni Nemci! Že ugoditev najnujnejših slovanskih političnih in kulturnih potreb smatrajo za oškodovanje lastnih interesov, da

kriče kako se jim kratijo pravice ali bolje povedano — predpravice.

Čehi pa tudi vstrajajo na stališču, da se more rešiti jezikovno vprašanje le potem češkega deželnega zbora ter odrekajo državnemu zboru vsako upravičenost, vtikati se v češke interne zadeve.

Naravnost nerazumljivo je torej, da se zdi nemški katoliški stranki nakrat potrebno, odpraviti češke jezikovne naredbe, katere so imenovali še nedavno Dipauli, Ebenhoch in tovariši pravične. Povsem dobro pojмимо težko stališče nemških klerikalcev v slovanski večini. Dobro vemo, kako izpodkopavajo nacionalci katoliški stranki baš z jezikovnimi naredbami ugled mej volilci, vemo tudi, da se mora stranka večkrat zatajevati, vendar pa je sedanje vedenje stranke povsem različno od prejšnjega ter nam omajuje zaupanje v njeno močstvo.

Katoliška stranka vendar dobro ve, da Čehi ne morejo in ne smejo odnehati, ako nočejo, da ne padejo živi v grob; Čehi se ne morejo spuščati v nikakva sumljiva mešetarenja, ako nočejo, da jih ne zadene usoda Staročehov; kaj hoče torej Dipauli s svojim predlogom?

Ali hoče res zatajiti svoje najsvetejše načelo krščanske enakopravnosti ter se — iz bojazni za svojo popularnost — pridružiti nazorom obstrukcionistom? Ali so postala nemški katoliški stranki tla v desnici prevročna, da jih hoče zameniti, porabivši lepo priliko, z drugimi? Ali hoče — kar je neverjetno — z novim predlogom natresti svojim volilcem le peska v oči? Kdo ve, je li bo sploh možno potem ostati še nadalje v večini!

Je-li hoče katoliška narodna stranka po naročilu vlade res sezidati nemškim obstrukcionistom zlat mostič za povratek? — Mari hoče katoliška stranka nemško opozicijo pomiriti, oziroma vse stranke zbornice k složnemu izdelku jezikovnega zakona združiti?

Nameni nemške katoliške stranke so precej v temo zaviti. Pri debati o Dipaulijevem predlogu pa se ta tema izvestno krepko razsvetli. Tedaj pa se tudi pokaže, je-li so bili nemški klerikalci sploh kdaj resnični pristaši načela enakopravnosti ali pa jim je bilo le začasno porabljava fraza.

Z debato pa se tudi posvati v temoe razmere mej strankami na desnici, ki te je kazala doslej solidarna le v besedah, ne pa še pri važnem delu.

Državni zbor.

Na Dunaju, 5. oktobra.

Prvič po dvoboj z Wolfom prišel je danes ministerski predsednik grof Badeni v poslansko zbornico. Desnica je nameravala pozdraviti ga po posebnih odposlanstvih, a je to na željo grofa Badenija opustila.

Pred sejo se je grof Badeni posvetoval z načelniki desničarskih klubov, toda o uspehu tega posvetovanja ni prišlo nič v javnost.

Seja se je začela z glasovanjem po imenih o predlogu, naj se neka peticija doslovno natisne v stenografičnem zapisniku. Opozicija je hotela s tem predlogom dokazati, da še ni opustila obstrukcije.

Potem je zbornica nadaljevala razpravo o predlogih glede podpore po ujmah in povodnjih oškodovanih okrajev. Scheicher in Wohlmejer sta kritikovala kapitalistični sistem, po katerem je vodi vsa državna uprava; Wohlmejer pa je še posebno ostro prijel obstrukcioniste radi njih razgrajanja v zbornici in naravnost apeloval na cesarja, naj naredi konec tem razmeram. Oberndorfer je tožil, da vodilni krogi nimajo pojma o kmetijskih razmerah, Bohaty je nasvetoval posebno komisijo za posvetovanje o vladni predlogi glede podpore po ujmah oškodovanih okrajev in Adamek je v istem zmislu govoril. Girstmayer si je privoščil bivšega poljedelskega ministra grofa Falkenhayna in sedanjega ministra, grofa Ledeburja, dokazujoč da ničesar ne razumeta. Vlada je poslala barona Pretisa na Francoško, da prouči ondotno vinarstvo. Pretis je sicer dober pravnik, toda o vinarstvu ne razume nič in je vsled tega sestavil tudi popolnoma napačno poročilo. Ko je še govoril Plass, se je razprava pretrgala.

Poslanci nemške klerikalne stranke, na čelu jim baron Dipauli so na to izročili zbornici naslednji najni predlog:

V zvezi z izjavo, podano v seji dne 9. aprila t. l. in v prepričanju, da je z vsemi zakonitimi

LISTEK.

Šah - mat.

(Novela. — Spisal Iv. N. Vrtnik.)

II.

(Dalje.)

Lahno je zadržala ter pogledavala zdaj v tla, zdaj v strop, zdaj pa na svojega vernega poslušalca, kot da išče leka svojim neznošnim bolečinam... potem je nadaljevala:

„In me ženske! Kakor zapuščene ovčice romamo po svetu, — kakor v čolnice brez jader butajo v nas razjarjeni valovi življenja, a zaželjene pomoči ni od nikoder. Boriti se nam je navadno brez upa na zmago. Saj pravega prijateljstva, istinitve, nesebične ljubezni ni menda več na sveti. Vse se le hlina, jeden vara drugega... Jako se bojim, da ga ni človeka, kateri bi me razumel, ki bi vedel zadostno ceniti moje čustvovanje, mene vso... In če je, ga li najdem, li ne bodeva morda večno zdihovala drug po drugem, ne da bi se kdaj spoznala?!“

„Gospica, niti ne slutite, kako iz arca ste mi govorila! Vi čutite isto, kar sem jaz tolikokrat pri luninem svitu zlival v stibe, — vi...“

Nastop k četvorki! — Ta klic je zmotil, ne srečna srečnika... Nemo se je poklonil Kundič svoji družabnici, — kateri je od veselja igralo srce, da se svoje lekcije ni naučila zaman, — ter jej ponudil roko. Stopila sta v vrsto.

Na spodnjem koncu dvorane blizu vrat sta stala Kos in Ema.

„Gospica, vam li s mem nekaj povedati?“

„I sveda! Le povejte, prav radovedna sem.“

Lokavo ga je pogledala.

„A če bodete huda?“

„Gotovo ne, ako bodete govorili pametno in — resnico!“

„Torej kar naravnost: Ema, ljubim vas!“

Ema je pobledeła. Ozrla se je v tla in niti ganila se ni; Kosu se je zdelo, da ima soho pred seboj...

„Od kdaj pa in za koliko časa, gospod profesor?... Li čujete, ja poule, isti red!“

„Kaj me briga sedaj, ja poule! Ljubim vas in bi bil rad ljubljen,“ se je silil Kos. „Gospica, ničesar mi ne odgovorite?“

Tužno se je nasmehnila, a molčala.

„Vi hočete bitje, katero vas ljubi iz vsega srca, katero vas obožava, to bitje hočete streti in uničiti?“ je legal Kos trdovratno.

„Poslušajte me, gospod Kos!“ je zinjla ona. „Prešeren poje:

„Smo poštene me Kraujice,
Vsak sleparček ni za nas;
Me hočemo bit' ženice,
Ljub'ce ne za kratek čas.“

Kos je bil tedaj ves zmeden. Takega odgovora ni pričakoval.

„Kaj mi je bilo, da sem jaj kar brez vsega pomisleka dejal, da jo ljubim!... Hú, kako se opečem! — Vrag! Ta dozdevna najivka že presneto praktično misli!... Zakaj sem prav njej razkril ljubezen, ko je vendar dovolj nevednih gosk, s katerimi bi lahko noroč bril! Ta pa ne razume šale!... Ti vražji Krivec! V koliko st'ško me je spravil! Nazaj ne vem, naprej ne smem, sicer mi vrže ta punica zanjko za vrat, in izgubljen sem... Pa kako naj si pomagam?“

Miali so mu švigale po možganih, jedna je pobijala drugo, kodačno pa je vendar le zinjil:

„Recite le jedno besedico, gospica!“

Ema pa mu je odgovorila resno, da ga je polivala zoma: „Še jedenkrat vam moram poudarjati, da marim vsako ljubkovanje brez smotra. Nikdar še nisem ljubila; če pa bota kdaj, ljubila bom resno in večno. Od svojega ljubega bi pa za-

Dve meblovani sobi

se oddasta takoj (1509-2)

v Gradišči št. 12, v I. nadstropji.

Gozd (1529-1)

dobro zaraščen, v obsegu 170 oralov, pol ure od južnega kolodvora in jedno uro od Ljubljane oddaljen, se proda po prav nizki ceni.

Več se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Službi zdravnikov.

V italijanskih listih čitamo, da je občinski zastop v Korminu z razpisom od 1. junija 1897, št. 943 — obnovljenim z razpisom od dne 13. septembra, ad št. 943 — razpisal dve službi zdravnikov-kirurgov-poročnikov. Plači sta po 1000 gld. in 200 gld. od delavskega društva. Oba zdravnika bosta morala opravljati zdravstveno službo, kakor jo nalaga preneseni delokrog, ter brezplačno zdraviti siromake. Poleg tega smeta pa svobodno izvrševati privatno prakso, samo da je urejeno tako, da je jeden vsikdar na razpolago v občini sami. Službi bi bilo nastopiti z dnem 20. oktobra 1897. Primerno opremljene prošnje je uložiti do 15. t. m. na municipij v Korminu, kjer se izvedó podrobni pogoji.

To objavo smo ponatisnili, ker utegne zanimati tudi kakega slovenskega zdravnika, to tem bolj, ker je v sodnem okraju korminskem velik del prebivalstva slovenske narodnosti. (1517-2)

Notarski kandidat

slovenskega jezika zmožen, se takoj namesti. Ponudbe z referencami in naznambo plače naj se pošiljajo

Karolu Riebler

notarju v Celovcu.

(1487-3)

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakove k vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(98-75)

priporoča

Karol Recknagel.

4 stanovanja

se oddajo s 1. novembrom t. l. na Poljanski cesti št. 72.

Natančneje se izve pri Eliji Predovlč-u, na Poljanskem trgu št. 5. (1238-14)

Proda se takoj

80 praznih, dobro zažmahanih, skoraj novih

vinskih sodov

od 300—800 litrov po izredno nizki ceni, eventualno se zamenjajo ti sodi tudi za vino v isti vrednosti. Ponudbe naj se pošiljajo Alojziju Olfčiču v Starem trgu na Notranjskem. (1452-4)

Ob jednem priporočam svojo zalogo pristnih isterskih vin in Koslerjevo pivo po najnižji ceni.

H. Böltche v Zagrebu

Maksimir, glavna cesta 130, Nikoličeva ulica 2

ponuja po ceni

sadna, drevoredna, senčnata in nakitna drevesa in grmovja. (vsake velikosti in vrste.)

Dalje smrekovine, velike ananas-jagode, šparglove sadike in blago iz šole. (1458-4)

Tudi se izdelujejo ovetlični aranžementi, kakor venci, cvetke in dekoracije okusno in po ceni.

Št. 1222.

Razpis.

(1519-2)

Vsled sklepa občinskega odbora z dné 1. oktobra t. l. se razpiše za mestno hranilnico v Kranju

služba kontrolorja

z letno plačo 600 gld. in 4 petletnicami po 150 gld. proti kavciji v jednem znesku.

Prosilci naj svoje prošnje z dokazili o znanji potrebnega knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika, potem o starosti in o dosejanjem službovanji vložé

do 20. oktobra t. l.

pri podpisnem županstvu.

Mestno županstvo v Kranju

dné 2. oktobra 1897.

Dr. Alojzij Kravt
Anica Kravt rojena Graškova

—••• poročena. —•••

(1528)

Celovec

dné 4. oktobra 1897.

Hamnik

Mesto vsacega posebnega naznanila.

Kavarna Valvazor!

Kavarna Valvazor je zopet otvorjena!

Čast mi je slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, sosebno pa svojim častitim nekdanjim obiskovalcem najudaneje naznanjati, da sem

v novozgrajeni Mayr-jevi hiši
Sv. Petra cesta št. 2

zopet otvoril nekdanj tako priljubljeno

kavarno Valvazor.

Novi z največjo udobnostjo opremljeni prostori z najlepšim razgledom na Ljubljano in drevored ob nje obrežji.

Visok zračen lokal!

Časopisi, politični in ilustrovani, v različnih jezikih so vedno na razpolago. Dobre pijače in točna postrežba zagotovljena.

Iskreno zahvaljujoč vse svoje častite nekdanje obiskovalce kavarne Valvazor v Špitalskih ulicah, vabim sedaj iste, kakor tudi drugo slavno občinstvo v Ljubljani in na deželi, naj me blagovoli i nadalje obiskovati v novi moji kavarni.

V nadi, da me niso pozabili in da mi zopet izkažejo čast obiska, biležim

z najodličnejšim spoštovanjem udani

Andrej Stuppan

lastnik kavarne Valvazor.

(1490-2)